

Rozšíření pocitu odpovědnosti na základě poznání karmy

Poznání karmy: vystupňování pocitu odpovědnosti

[...] Přejde-li člověk k poznání reinkarnace a karmy, bude věc úplně jiná. Musíme si uvědomit, že to, co žije v duši člověka, má, projde-li branou smrti, význam nejen pro mimozemskou sféru, ale že na tom, co prožívá mezi narozením a smrtí, závisí budoucí utváření Země. Země bude mít takovou vnější konfiguraci, jakou jí dají lidé, kteří tu předtím byli. Celá budoucí konfigurace planety, budoucí soužití lidí závisí na tom, jak lidé žili dříve ve svých dřívějších vtěleních. To je duševně-morální aspekt, který se pojí k těmto myšlenkám; takže člověk, který je přijal, ví: Jaký jsem v životě byl, tak budu působit na všechno, co se v budoucnu bude dít, na celou kulturu budoucnosti!

S věděním o reinkarnaci a karmě se za hranice narození a smrti rozšiřuje něco, co člověk dosud poznal jen v nejužších hranicích: vystupňovaný pocit odpovědnosti! Vidíme tu vyrůstat vystupňovaný pocit odpovědnosti. V tom se ukazuje, jaké hluboce významné morální důsledky plynou z myšlenek, jako jsou myšlenky reinkarnace a karmy. Člověk, který nevěří v reinkarnaci a karmu, může říci: Až projdu branou smrti, budu nanejvýš potrestán či odměněn za to, co jsem zde učinil; následky tohoto života poznám v jiném světě; v tomto jiném světě vládnou nějaké duchovní mocnosti a ty se už postarají, aby to, co v sobě nesu, nebylo zas až tak škodlivé pro svět jako celek. - Něco takového již nemůže říci člověk, který ví, že reinkarnace a karma jsou myšlenkou vzešlou z poznání; ví totiž, že lidé budou díky znovutělování nějakými vždy podle toho, jak žili v předchozím životě. [...]

Karmické pozadí pokrevního příbuzenství

Jednou z významných karmických otázek je v podstatě tato: Jak je možné, že se například v současném životě scházíme s lidmi, s nimiž

se (způsobem každému pochopitelným) scházíme prostřednictvím pokrevní příbuznosti? Proč se s nimi na začátku života scházíme? - Duchovně-vědecké bádání v této otázce ukazuje něco zvláštního. Zpravidla je tomu tak - neboť i když uvádíme jednotlivé skutečnosti, existují přesto zase nespočetné výjimky - že s lidmi, s nimiž se na začátku svého života chtě nechtě setkáváme, jsme byli pospolu již v jednom z minulých životů, většinou dokonce v životě bezprostředně předcházejícím, a to v polovině svého života, zhruba ve třicátých letech. Tady jsme si je nějakým způsobem dobrovolně vybrali, když jsme k nim byli puzeni tíhnutím svého srdce atd.

Naprosto bychom se mýlili, kdybychom lidi, s nimiž se na začátku svého života scházíme, považovali za ty, s nimiž jsme byli pospolu také na začátku jiného života. S těmi, s nimiž se pak v příštím životě scházíme prostřednictvím pokrevního příbuzenství, jsme nebyli pospolu ani na začátku, ani na konci, ale uprostřed života na základě dobrovolné volby. Velice časté jsou případy, že k člověku, s nímž jsme byli sezdáni, jehož jsme si tedy vzali na základě svobodné volby, se v příštím životě nacházíme v poměru otce či matky nebo v poměru sourozeneckém. Duchovně-vědecké bádání ukazuje, že to, co bychom spekulativně předpokládali, co bychom si o těchto věcech vymýšleli, bývá obvykle mylné. Skutečnosti obvykle dělají spekulaci čáru přes rozpočet.

[...] Víme-li, co závisí na tom, že se tvoří rodinné konfigurace, že se scházejí ti či oni lidé, náš pocit odpovědnosti se pod vlivem myšlenek reinkarnace a karmy významně rozšíří. [...]

R. Steiner, přednáška pro členy Theosofické společnosti z 5. března 1912 v Berlíně, in: Wiederverkörperung und Karma, GA 135, str. 44nn.